

Keuzekaart

Gelijke Kansen

Ga naar:

Keuzekaart

Thema's

**Tweede Kamer
verkiezingen 2025**

1. Aanpak lerarentekort inclusief ontlasten

2. Ongelijk investeren

3. Inzetten op voorschoolse educatie

4. Brede scholen

5. Kleinere klassen

6. Focus op basisvaardigheden

7. Investeren in burgerschap

8. Landelijke doorstroom- of eindtoets

9. Later selecteren

10. Iedere student heeft recht op een eerlijke en gelijke vergoeding voor stage en studie

11. Schooluitval onder leerlingen aanpakken

12. Rijke schooldag

13. Gratis schoolmaaltijd

14. Stimuleren van sociaal-emotionele ontwikkeling

15. Samenwerking met maatschappelijke organisaties

< terug

naar keuzekaart

● = VOOR
 ● = geen standpunt
 ● = TEGEN

	PVV	CDA	GL-PVDA	VVD	D66	JA21	SP	PvdD	BBB	VOLT	SGP	CU	FvD	NSC
1.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
2.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
3.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
4.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
5.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
6.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
7.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
8.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
9.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
10.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
11.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
12.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
13.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
14.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
15.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

1. Aanpak lerarentekort inclusief ontlasten

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

2. Ongelijk investeren

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

3. Inzetten op voorschoolse educatie

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

4. Brede scholen

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

5. Kleinere klassen

geen
standpunt

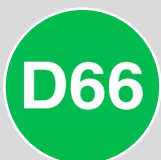
geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

6. Focus op basisvaardigheden

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

7. Investeren in burgerschap

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

TEGEN
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

8. Landelijke doorstroom- of eindtoets

geen
standpunt

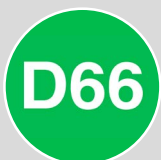
geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

9. Later selecteren

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

TEGEN
zie toelichting

geen
standpunt

10. Iedere student heeft recht op een eerlijke en gelijke vergoeding voor stage en studie

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

11. Schooluitval onder leerlingen aanpakken

geen
standpunt

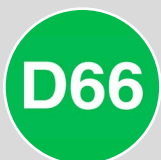
geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

12. Rijke schooldag

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

13. Gratis schoolmaaltijd

geen
standpunt

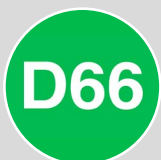
geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

14. Stimuleren van sociaal-emotionele ontwikkeling

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

VOOR
zie toelichting

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

15. Samenwerking met maatschappelijke organisaties

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR
[zie toelichting](#)

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

SK Toelichting

1. Aanpak lerarentekort inclusief ontlasten

**geen
standpunt**

VOOR

"Het lerarentekort drukt op de kwaliteit en kwantiteit van ons onderwijs. We moeten er alles aan doen om meer leraren aan te trekken. We zorgen voor goede arbeidsvoorwaarden, intensieve begeleiding voor beginnende leraren en doorgroeimogelijkheden, maar willen leraren ook uitdagen om meer uren te gaan werken. Daarom gaan we door met de regeling 'meerurenmaatwerk' en breiden die waar mogelijk uit." (VVD, 18)

VOOR

"Om het lerarentekort in het funderend onderwijs terug te dringen, willen we meer mogelijkheden voor het opleiden van zij-instromers in één jaar tot leraar en tot bevoegd docent in het vmbo. Gemeenten en corporaties moeten ruimte krijgen te faciliteren in betaalbare woningen voor leraren." (CDA, 39)

VOOR

"D66 introduceert een vergoeding voor leraren in opleiding, zodat het aantrekkelijker wordt om voor het vak van leraar te kiezen. Dat is belangrijk om het lerarentekort te verminderen." (D66, 42)

VOOR

We starten met een Onderwijsagenda 2035 waar we met een blik op de lange termijn zorgen dat er voldoende opgeleid onderwijspersoneel is." (GL-PvdA, 131)

"Minder tijd naar administratie... We streven ernaar dit te halveren, door leraren meer vertrouwen te geven en verantwoording te versimpelen." (GL-PvdA, 132)

**geen
standpunt**

1. Aanpak lerarentekort inclusief ontlasten

SP

VOOR

"Het lerarentekort wordt juist gevoed door overvolle klassen en hoge werkdruk. Door klassen te verkleinen maken we het vak aantrekkelijker en keren we het tij." (SP, 30)

VOOR

"Volt zet zich in voor het beter laten aansluiten van de lerarenopleidingen op de praktijk. Veel startende leraren ervaren een 'praktijkschok' omdat de opleiding nog te veel focust op theorie en te weinig op wat er in de klas speelt." (Volt, 48)

"We stoppen met onnodige administratie in het onderwijs. Leraren krijgen zo ons volste vertrouwen en we verminderen de werkdruk." (Volt, 48)

"Volt faciliteert hybride docentschap door flexibele roosters mogelijk te maken, passende contractvormen te ontwikkelen en samenwerking tussen scholen en externe werkgevers te stimuleren. Zo creëren we ruimte voor professionals uit andere sectoren om structureel bij te dragen aan het onderwijs, zonder dat zij hun bestaande werk volledig hoeven op te geven." (Volt, 49)

VOOR

"De Partij voor de Dieren wil structureel in het onderwijs investeren en leraren beter belonen. We ontzorgen ze en geven leerkrachten de ruimte te doen wat ze het liefste doen: goede lessen geven en leerlingen zo goed mogelijk begeleiden." (PvdD, 124)

VOOR

"Onderwijspersoneel staat dagelijks voor de klas en weet wat er speelt. Toch wordt hun vakkennis te vaak overvleugeld door papierwerk, protocollen, controle of ideologische invulling. Dit is mede oorzaak van een structureel lerarentekort en leidt tot lesuitval en verminderde onderwijskwaliteit. Werkdruk speelt hierin een centrale rol: te weinig tijd voor kerntaken, volle klassen en toenemende administratieve lasten maken het vak minder aantrekkelijk en vergroten het verloop. BBB kiest daarom voor vertrouwen in de professional: lesgeven in plaats van afvinken, begeleiden in plaats van besturen." (BBB, 105)

**geen
standpunt**

1. Aanpak lerarentekort inclusief ontlasten

Christen
Unie

VOOR

"Het aanpakken van het lerarentekort begint bij de waardering van de onderwijsprofessional. Naast een goede beloning en vermindering van de werkdruk, gaat het om loopbaanperspectieven, regie en verantwoordelijkheid voor het onderwijs en professionele ruimte. Het is geen goede werkwijze om tekorten op te vangen door vluchtig opgeleide leraren voor de klas te zetten. Ook een schoolweek van vier dagen zou een verschraling zijn voor de ontwikkeling van kinderen. Goede mogelijkheden voor zijinstromers in het onderwijs zijn belangrijk. Dat betekent een lage toegangsdrempel maar hoge eisen aan het opleidingsniveau." (CU, 33)

VOOR

"Leraar/docent moet een aantrekkelijk beroep zijn, met voldoende tijd om lessen voor te bereiden en mogelijkheden om professionele vaardigheden te ontwikkelen. Een passende beloning en waardering zijn hierbij randvoorwaarden. We willen met de sector verkennen wat ervoor nodig is om meer mensen voltijds (4 tot 5 dagen per week) te laten werken. De regeldruk en administratieve lasten voor de leraar moeten afnemen" (NSC, 55)

VOOR

"We verhogen de salarissen van fulltime leraren, zodat het beroep aantrekkelijker wordt en meer mensen voor het onderwijs kiezen." (FvD, 47)

2. Ongelijk investeren

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"Dat stimuleren we door ongelijk te investeren voor gelijke kansen en leraren te helpen die lesgeven in de meest kwetsbare wijken." (GL-PvdA, 129)

**geen
standpunt**

VOOR

"We investeren in gelijke kansen op school. Daarom herstellen we het budget om onderwijsachterstanden aan te pakken. Dat is belangrijk voor programma's zoals de brede brugklas en de hulp voor kwetsbare leerlingen in het voortgezet onderwijs." (D66, 41)

"We investeren in scholen waar veel kinderen met een achterstand zitten. Juist daar is het tekort aan leraren het grootst." (D66, 42)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"Elke school moet natuurlijk goed gefinancierd zijn zodat zij haar leerlingen het best mogelijke onderwijs kan bieden. De realiteit is ook dat sommige scholen in wijken staan die extra uitdagingen met zich meebrengen. We laten hen niet in de steek, maar zorgen juist voor extra financiering en ondersteuning om kinderen uit deze wijken goed en passend onderwijs te bieden." (PvdD, 30)

2. Ongelijk investeren

**geen
standpunt**

VOOR

We verhogen de kwaliteit van het primair en middelbaar onderwijs door structureel te investeren in kleinere klassen en meer onderwijsondersteuners. We beginnen op scholen in kansarme wijken waar de onderwijsdruk het hoogst is. (Volt, 50)

**geen
standpunt**

Christen
Unie

VOOR

Via de bekostiging en het onderwijsachterstandenbeleid blijven we extra middelen vrijmaken voor scholen waar veel uitdagingen en achterstanden zijn. (CU, 32)

**geen
standpunt**

VOOR

Bij de omgang met schaarste wordt het solidariteitsprincipe gehanteerd: scholen met het grootste aandeel kwetsbare kinderen krijgen de meeste middelen om beperkingen in onderwijsaanbod en -tijd te vermijden. (NSC, 56)

3. Inzetten op voorschoolse educatie

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"Om ieder kind zo'n start te bieden zetten we in op vroege en voorschoolse educatie en een publieke kinderopvang." (GL-PvdA, 127)

"De kinderopvang, de voorschool, peuterspeelzaal en de buitenschoolse opvang worden een publieke voorziening, en dus gratis voor alle kinderen." (GL-PvdA, 127)

VOOR

"Te veel kinderen beginnen met een achterstand op de basisschool. Daarom investeren we vanaf het allereerste begin in een stevige basis en in sociale ontwikkeling. Want juist jonge kinderen hebben structuur nodig, een rijke plek om te leren en contact met leeftijdsgenoten. We bouwen aan één publieke voorziening voor alle kinderen van 1 tot 15 jaar. Daarin kan ieder kind, in eigen tempo en vanuit de eigen achtergrond, groeien." (D66, 41)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"Er komt één gratis publieke voorschoolse voorziening voor alle kinderen, ook voor kinderen van niet-werkende ouders." (PvdD, 128)

3. Inzetten op voorschoolse educatie

**geen
standpunt**

VOOR

"We willen dat onderwijs, voorscholen en kinderopvang samengaan in ontwikkelplekken voor kinderen vanaf twee jaar voor minimaal drie dagen in de week. Op deze plekken is er gedurende de dag voor alle kinderen (ongeacht of hun ouders werken) aandacht voor de ontwikkeling van sociale, emotionele en intellectuele vaardigheden, sport, spel, creativiteit, persoonlijke leerbehoeften en een gezonde leefstijl." (Volt, 47)

**geen
standpunt**

Christen
Unie

VOOR

"Samen met voorschoolse educatie en peuteropvang vormt het een plek waar kinderen zich ontwikkelen. Eenvoudigere financiering van alle vormen van voorschoolse opvang is nodig om segregatie te voorkomen." (CU, 29)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

4. Brede scholen

**geen
standpunt**

VOOR

"We moedigen scholen aan om samen te werken met sportclubs, muziekverenigingen en andere organisaties in de buurt. Op zo'n brede buurtschool krijgen kinderen ook na schooltijd de kans om zich te ontwikkelen." (D66, 41)

VOOR

"Kinderen moeten zoveel mogelijk samen opgroeien. Wij zijn voor brede scholen en gezamenlijke huisvesting van verschillende niveaus op dezelfde school in één gebouw. Daarnaast investeren we in gezonde en duurzame schoolgebouwen." (CDA, 39)

**geen
standpunt**

VOOR

"We stimuleren de ontwikkeling van Familiescholen, waar intensief wordt samengewerkt met ouders en met maatschappelijke partners binnen de domeinen armoede, jeugd, zorg, sport, cultuur en de wijk." (GL-PvdA, 128)

VOOR

"Om het lerarentekort in het funderend onderwijs terug te dringen, willen we meer mogelijkheden voor het opleiden van zij-instromers in één jaar tot leraar en tot bevoegd docent in het vmbo. Gemeenten en corporaties moeten ruimte krijgen te faciliteren in betaalbare woningen voor leraren." (CDA, 39)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

4. Brede scholen

**geen
standpunt**

Christen
Unie

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

5. Kleinere klassen

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR

"Met minder leerlingen is er meer aandacht en ondersteuning vanuit de leerkracht. We werken toe naar kleine klassen, te beginnen bij scholen waar veel leerlingen een leerachterstand hebben, en voor beginnende docenten. Zo krijgen zij de rust en ruimte om het vak onder de knie te krijgen en krijgt elk kind de aandacht die het verdient." (GL-PvdA, 130)

SP

VOOR

"Te grote klassen zorgen voor hoge werkdruk, uitval van leraren en dalende leerprestaties. Dat moet anders. Daarom voeren we de kleine klassenstrijd. We verlagen de maximale klassengrootte, te beginnen op scholen met de grootste achterstanden. Ons doel: binnen enkele jaren maximaal 21 leerlingen per klas in het basis- en voortgezet onderwijs. Kleinere klassen geven leraren meer tijd en aandacht voor hun vak en leerlingen meer ruimte om zich te ontwikkelen. Juist kinderen uit kwetsbare gezinnen profiteren hiervan het meest. Onderzoek laat zien dat dit niet alleen de kwaliteit verhoogt, maar op termijn ook economische winst oplevert. Er is geen excuus om langer te wachten. Het lerarentekort wordt juist gevoed door overvolle klassen en hoge werkdruk. Door klassen te verkleinen maken we het vak aantrekkelijker en keren we het tij." (SP, 30)

geen
standpunt

VOOR

geen
standpunt

"We willen af van 'plofklassen' en werken toe naar kleinere klassen van maximaal 21 leerlingen. De school gaat over de klassengrootte en de medezeggenschapsraad krijgt instemmingsrecht." (PvdD, 126)

5. Kleinere klassen

VOOR

"Werkdruk speelt hierin een centrale rol: te weinig tijd voor kerntaken, volle klassen en toenemende administratieve lasten maken het vak minder aantrekkelijk en vergroten het verloop." (BBB, 105)

Christen
Unie

**geen
standpunt**

VOOR

"We verkleinen de klassen en verminderen de werkdruk, zodat leraren meer tijd en aandacht hebben voor hun leerlingen." (FvD, 47)

VOOR

"We verhogen de kwaliteit van het primair en middelbaar onderwijs door structureel te investeren in kleinere klassen en meer onderwijsondersteuners. We beginnen op scholen in kansarme wijken waar de onderwijsdruk het hoogst is." (Volt, 48)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

6. Focus op basisvaardigheden

VOOR

"Geen onderwijs over gender, klimaat of andere linkse indoctrinatie, maar terug naar de basisvaardigheden: rekenen, taal, geschiedenis." (PVV, 33)

VOOR

"We zorgen voor een sterke basis voor ieder kind. Lessen in taal, rekenen, burgerschap en digitale vaardigheden zijn het belangrijkste. De vaardigheden in taal en rekenen nemen al jaren af. Dat moet beter. Iedere school krijgt een volle schoolbibliotheek." (D66, 41)

VOOR

"We willen dat het primair onderwijs zich richt op een sterke basis met taal, lezen, rekenen, digitale vaardigheden en burgerschap als kern, en toegankelijk voor alle leerlingen." (CDA, 39)

VOOR

"Helaas stellen we vast dat ondanks alle inspanningen het bedroevend is gesteld wat betreft de basisvaardigheden zoals lezen, taal en rekenen zowel in het primair als het voortgezet onderwijs. JA21 vindt dit onacceptabel; de onderwijskwaliteit moet fundamenteel verbeteren." (JA21, 47)

**geen
standpunt**

VOOR

"We leggen volle focus op basisvaardigheden. We zetten de huidige curriculumherziening voort en reken- en taalvaardigheid wordt onderdeel van elk schoolvak. Het curriculum wordt minder overladen en we maken scherpere keuzes wat leerlingen moeten kennen en kunnen via duidelijkere actuele handvatten voor leraren." (VVD, 18)

**geen
standpunt**

VOOR

"We investeren in reken- en taalvaardigheid en burgerschapsonderwijs. Daarnaast pleit de Partij voor de Dieren voor meer leestijd in schoolverband passend bij de interesses van de leerling. Dit bevordert het leesplezier en verbetert de 4969 leesvaardigheid." (PvdD, 127)

6. Focus op basisvaardigheden

VOOR

"Lezen, schrijven en rekenen. Kernvakken horen weer het volle gewicht te krijgen. Dat zijn de vakken die er eerst en vooral toe doen. Er dient daarom meer aandacht te komen voor lezen, schrijven en rekenen op basisscholen en in het voortgezet onderwijs en verankering van digitale vaardigheden in het curriculum." (BBB, 103)

Christen
Unie

VOOR

"Nederlandse kinderen kunnen steeds slechter rekenen en schrijven. Deze trend is zorgelijk en moet gekeerd. Basisvaardigheden dienen gedurende de hele schoolcarrière onderhouden te worden. De overheid respecteert dat de uitvoering in handen is van scholen en stelt alleen randvoorwaarden." (CU, 32)

**geen
standpunt**

VOOR

"Kinderen moeten de fundamenteën van taal, rekenen en beschaafde omgang meekrijgen, maar de nadruk is de laatste decennia te veel verschoven naar sociale projecten en te weinig naar kennisoverdracht." (FvD, 47)

VOOR

"Het verbeteren van basisvaardigheden rekenen en taal krijgt accent, maar mag het belang van de brede vorming van leerlingen niet wegdrücken." (SGP, 36)

"Het versterken van basisvaardigheden is een belangrijke opgave om risico's op maatschappelijke achterstanden en problemen te voorkomen." (SGP, 38)

VOOR

"Het niveau van basisvaardigheden zoals lezen, rekenen en schrijven moet drastisch omhoog." (NSC, 55)

7. Investeren in burgerschap

**geen
standpunt**

VOOR

"Lessen in taal, rekenen, burgerschap en digitale vaardigheden zijn het belangrijkste." (D66, 41)

VOOR

"De school is niet alleen een plek waar kinderen leren rekenen en schrijven, en waar jongeren een vak leren, maar ook waar zij hun talenten ontdekken, kansen krijgen en oefenen in goed burgerschap." (CDA, 38)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"Iedere leerling en student moet de normen en waarden van de Nederlandse rechtstaat kennen en daarnaar handelen. De inspectie gaat scherper toezicht houden op de burgerschapsopdracht. Als scholen op dit onderdeel een onvoldoende scoren krijgen ze een herstelopdracht. We versterken het burgerschapsonderwijs en willen dat dit gegeven wordt door bevoegde docenten." (VVD, 61)

VOOR

"Kennis- en lespakketten over duurzaamheid, klimaat, voedsel, natuur- en milieu educatie en dierenwelzijn komen ter beschikking van het onderwijs en maken deel uit van het burgerschapsonderwijs op elke school. Dat geldt ook voor de opleiding van leraren." (PvdD, 130)

7. Investeren in burgerschap

TEGEN

"Kostbare onderwijstijd gaat verloren aan verplichte programma's zoals de Week van de Lentekriebels, overmatig burgerschapsonderwijs of ideologische thema's die weinig bijdragen aan de ontwikkeling van basisvaardigheden." (BBB, 12)

Christen
Unie

VOOR

"Dat begint bij een stevig fundament: lezen, schrijven en rekenen vormen samen met burgerschap en digitale geletterdheid de basis waarop kinderen zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en betrokken volwassenen." (CU, 32)

VOOR

"Volt pleit ervoor dat burgerschapsvorming een vaste plek krijgt in het primair en voortgezet onderwijs. Elk kind, op elke school, moet toegang hebben tot kwalitatief goed burgerschapsonderwijs — gericht op democratisch bewustzijn, sociale veiligheid, inclusie en weerbaarheid. Volt pleit daarom voor de invoering van een vakdocent burgerschap, vergelijkbaar met vakdocenten lichamelijke oefening en muziek. Burgerschapsvorming wordt structureel verankerd in het schoolcurriculum en de schoolcultuur." (Volt, 49)

VOOR

"Kinderen moeten de fundamenteën van taal, rekenen en beschaafde omgang meekrijgen, maar de nadruk is de laatste decennia te veel verschoven naar sociale projecten en te weinig naar kennisoverdracht." (FvD, 47)

VOOR

"Burgerschapsvorming begint al jong. Leerlingen moeten in alle niveaus van onderwijs leren wat het betekent om te leven in een democratische rechtsstaat. Dat betekent ook leren omgaan met verschillen in mening en overtuiging. "Leerlingen moeten op de middelbare school meemaken hoe democratie en volksvertegenwoordiging werken; dat kan zowel lokaal als nationaal." (NSC, 37)

VOOR

"In het burgerschapsonderwijs moeten bij de uitwerking van de wettelijke kernwaarden vrijheid, gelijkheid en solidariteit ook de deugden geloof, hoop en liefde aan bod komen." (SGP, 8)

8. Landelijke doorstroom- of eindtoets

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"Er zijn op dit moment te grote verschillen in uitkomst tussen de verschillende doorstroomtoetsen. We kiezen voor één landelijke doorstroomtoets, zodat alle kinderen op dezelfde manier worden getoetst. Ook voor het mbo wordt toetsing geüniformeerd. Toetsresultaten worden uitsluitend gebruikt om leerprestaties te meten." (GL-PvdA, 129)

VOOR

"Een doorstroomtoets die kansen vergroot. Elk kind verdient een eerlijke kans om zijn of haar talenten te ontwikkelen. Toetsen kunnen daarbij helpen, mits ze goed zijn ingericht. Daarom willen wij één landelijke doorstroomtoets die recht doet aan wat kinderen écht kunnen en die helpt bij een passend schooladvies. We zorgen ervoor dat deze toets betrouwbaar is, aansluit bij wat kinderen op school leren en dat gelijke prestaties ook tot gelijke adviezen leiden. Tegelijkertijd krijgen scholen meer ruimte om leerlingen breder te beoordelen, dus de doorstroomtoets wordt niet verplicht en er mag meer rekening gehouden worden met de groeipotentie van iedere leerling." (SP, 31)

**geen
standpunt**

VOOR

"Basisscholen krijgen de vrijheid af te zien van de doorstroomtoets als zij op een andere manier kunnen aantonen dat aan de wettelijke eisen is voldaan." (PvdD, 127)

**geen
standpunt**

8. Landelijke doorstroom- of eindtoets

**geen
standpunt**

VOOR

"Volt gaat de overgang van basis naar voortgezet onderwijs eerlijker en kindgerichter maken. Centrale toetsen dragen bij aan kansengelijkheid door als objectieve check het schooladvies te versterken of bij te stellen. Tegelijkertijd mag de toets niet zwaarder wegen dan de bredere ontwikkeling van het kind. Volt pleit daarom voor een breder adviesproces, gebaseerd op de leerontwikkeling die leraren door de jaren heen waarnemen, in combinatie met doorstroomgesprekken met ouders en leerlingen. Volt stimuleert de ontwikkeling van alternatieve toetsvormen, zoals kleinschalige, diagnostische toetsen die gericht zijn op ondersteuning in plaats van selectie. Scholen krijgen hierbij inhoudelijke en professionele begeleiding om deze toetsen op een eerlijke en stressvrije manier te integreren in hun schooladvies." (Volt, 48)

VOOR

"De doorstroomtoets wordt hervormd en krijgt weer een dienstbare rol bij de advisering richting het voortgezet onderwijs." (SGP, 36)

**Christen
Unie**

VOOR

"Dat begint bij een stevig fundament: lezen, schrijven en rekenen vormen samen met burgerschap en digitale geletterdheid de basis waarop kinderen zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en betrokken volwassenen." (CU, 32)

VOOR

"Kinderen moeten de fundamenteën van taal, rekenen en beschaafde omgang meekrijgen, maar de nadruk is de laatste decennia te veel verschoven naar sociale projecten en te weinig naar kennisoverdracht." (FvD, 47)

VOOR

"Burgerschapsvorming begint al jong. Leerlingen moeten in alle niveaus van onderwijs leren wat het betekent om te leven in een democratische rechtsstaat. Dat betekent ook leren omgaan met verschillen in mening en overtuiging. "Leerlingen moeten op de middelbare school meemaken hoe democratie en volksvertegenwoordiging werken; dat kan zowel lokaal als nationaal." (NSC, 37)

9. Landelijke doorstroom- of eindtoets

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR

"We werken toe naar een systeem waar kinderen op hun vijftiende een definitief schooladvies krijgen." (GL-PvdA, 129)

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR

"We kiezen ook voor een later selectiemoment in het funderend onderwijs door in te zetten op brede brugklassen." (Volt, 48)

VOOR

"D66 wil dat jongeren pas rond de leeftijd van 15 jaar kiezen welke route dan het best bij ze past." (D66, 42)

9. Later selecteren

geen
standpunt

geen
standpunt

Christen
Unie

geen
standpunt

TEGEN

"We behouden differentiatie naar niveau, wijzen socialistische middenschool-experimenten af en beschermen categorale gymnasia, zodat kwaliteit en ambitie niet worden uitgevlakt." (FvD, 47)

SK Toelichting

10. Iedere student heeft recht op een eerlijke en gelijke vergoeding voor stage en studie

**geen
standpunt**

VOOR

"Er komen afspraken met brancheorganisaties voor baangaranties en een stagefonds specifiek voor tekortsectoren. We stimuleren sociale partners om stevigere afspraken over stagevergoedingen voor mbo-studenten te maken." (CDA, 40)

VOOR

"Wij willen een eerlijke stagevergoeding voor elke student. Daarom komt er een wettelijke minimum stagevergoeding, die werkgevers betalen. Er mag geen verschil bestaan tussen stages in het mbo, hbo en wo." (D66, 43)

**geen
standpunt**

VOOR

"De Praktijkonderwijsleerlingen die in de bovenbouw mbo-entree volgen hebben ook recht op een ov-jaarkaart en stagevergoeding." (GL-PvdA, 131)

"Stagiairs verdienen ongeacht hun opleidingsniveau een eerlijke stagevergoeding van 750 euro per maand bij fulltime dienstverband." (GL-PvdA, 136)

VOOR

"Iedere jongere verdient een stageplek om écht een vak te leren, niet om uitgebuit te worden als goedkope arbeidskracht. We werken aan kleinschalige vakscholen en meer stageplaatsen samen met het bedrijfsleven. Stagiairs krijgen voortaan een minimale stagevergoeding, zodat zij geen schulden hoeven te maken." (SP, 32)

**geen
standpunt**

VOOR

"Werkgevers worden verplicht een stagevergoeding te betalen aan hun stagiairs van minimaal 500 euro per maand bij een stage in voltijd en naar rato bij deeltijd. Dit geldt voor zowel mbo-, hbo-, als wo-studenten." (PvdD, 132)

10. Iedere student heeft recht op een eerlijke en gelijke vergoeding voor stage en studie

**geen
standpunt**

Christen
Unie

**geen
standpunt**

VOOR

"Volt wil het verenigingsleven stevig verankeren in al het hoger onderwijs, door bijvoorbeeld studiepunten of bestuursbeurzen. In heel Nederland zijn er maar twee studieverenigingen in het MBO, maar in het HBO en WO honderden." (Volt, 50)

"We verplichten een minimale stagevergoeding van 550 euro voor fulltime stages van zowel mbo-, hbo- als wo-opleidingen." (Volt, 51)

**geen
standpunt**

VOOR

"We voeren een verplichte stagevergoeding in voor mbo-, hbo- en wo-studenten, die € 450 per maand bedraagt. Deze vergoeding geldt voor stages van ten minste 6 weken." (NSC, 6)

VOOR

"Alle studenten verdienen een fatsoenlijke stagevergoeding." (SGP, 38)

11. Schooluitval onder leerlingen aanpakken

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"Terugdringen thuiszitters. Er zitten te veel kinderen thuis. Dit is een ingrijpende vorm van kansenongelijkheid. We geven meer ruimte aan initiatieven die kinderen weer naar school begeleiden." (GL-PvdA, 129-130)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

11. Schooluitval onder leerlingen aanpakken

Christen
Unie

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

12. Rijke schooldag

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

VOOR

"Scholen zijn een plek waar kinderen leren, spelen, eten en bewegen. Daarom investeren we in brede scholen met ruimte voor sport, cultuur, begeleiding en zorg." (SP, 31)

VOOR

"Naast het reguliere onderwijsprogramma ontwikkelen kinderen zich ook door lessen in sport, dans, cultuur, techniek en natuur. Deze lessen zijn toegankelijk voor ieder kind en worden in samenspraak met de buitenschoolse opvang aangeboden." (GL-PvdA, 128)

VOOR

"Praktische en culturele vaardigheden worden volop aangeboden aan kinderen. Activiteiten als handarbeid, schoolzwemmen, bewegingsonderwijs, cultuurlessen (theater-, dans-, muziek- schilderles, etc.) en schooltuinen worden gefaciliteerd en daar komt extra geld voor beschikbaar." (PvdD, 127)

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

12. Rijke schooldag

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

Christen
Unie

**geen
standpunt**

13. Gratis schoolmaaltijd

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"Tegelijkertijd zorgen we voor een gratis, gezond ontbijt én lunch op alle basisscholen. Zo krijgt elk kind de energie om te leren, spelen en groeien. Ongeacht wat er thuis op tafel staat. Goed eten op school is een investering in gezondheid, ontwikkeling en gelijke kansen." (SP, 30)

VOOR

Leren lukt niet op een lege maag. In het programma rijke schooldag starten we met een gezonde lunch op scholen. We zorgen ervoor dat dit géén extra taak wordt voor de leraar. (GL-PvdA, 130)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

13. Gratis schoolmaaltijd

VOOR

De door Volt gerealiseerde gratis schoolmaaltijden, zetten we voort en breiden we uit naar Zweeds voorbeeld, waarbij de schoolmaaltijd gezien wordt als onderdeel van het onderwijsprogramma. Hiermee wordt gezond eten bevorderd, ongelijkheid aangepakt en zit niemand meer met honger in de klas. (Volt, 51)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

Christen
Unie

**geen
standpunt**

14. Stimuleren van sociaal-emotionele ontwikkeling

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

VOOR

"De Partij voor de Dieren wil dat het onderwijs gericht is op het ontwikkelen van cognitieve vaardigheden, maar ook op het ontplooiën van andere talenten. Dit zijn bijvoorbeeld sociale, emotionele, motorische en creatieve vaardigheden, die niet in cijfers zijn uit te drukken." (PvdD, 126)

**geen
standpunt**

VOOR

"Te veel kinderen beginnen met een achterstand op de basisschool. Daarom investeren we vanaf het allereerste begin in een stevige basis en in sociale ontwikkeling." (D66, 41)

**geen
standpunt**

14. Stimuleren van sociaal-emotionele ontwikkeling

VOOR

"We willen dat onderwijs, voorscholen en kinderopvang samengaan in ontwikkelplekken voor kinderen vanaf twee jaar voor minimaal drie dagen in de week. Op deze plekken is er gedurende de dag voor alle kinderen (ongeacht of hun ouders werken) aandacht voor de ontwikkeling van sociale, emotionele en intellectuele vaardigheden, sport, spel, creativiteit, persoonlijke leerbehoeften en een gezonde leefstijl." (Volt, 47)

Volt wil passend onderwijs voor ieder individu, waarbij de ontplooiing van karakter, talent en mentale capaciteit van elk kind het uitgangspunt moet zijn. (Volt, 49)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**Christen
Unie**

**geen
standpunt**

15. Samenwerking met maatschappelijke organisaties

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

geen
standpunt

15. Samenwerking met maatschappelijke organisaties

VOOR

"Daarnaast is afstemming nodig tussen het gezin en maatschappelijke sectoren zoals het onderwijs, de opvang en de zorg. Voor de ontwikkeling van het kind is een goede samenwerking tussen ouders en school onmisbaar." (SGP, 30)

**geen
standpunt**

**geen
standpunt**

**Christen
Unie**

**geen
standpunt**